ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě projednal ve veřejném zasedání konaném dne 22. listopadu 2021 v senátě složeném z předsedkyně senátu JUDr. Renaty Gilové a soudců Mgr. Moniky Zubkové a Mgr. Lumíra Čablíka v trestní věci obžalovaných Šárky B., narozené xxx, a Šárky F., narozené xxx, **odvolání státního zástupce Krajského státního zastupitelství v Ostravě** proti rozsudku Okresního soudu v Karviné ze dne 27. 7. 2021, č. j. 1 T 50/2019 – 617, a rozhodl

takto:

Podle § 258 odstavec 1 písmeno b) trestního řádu se z podnětu odvolání státního zástupce Krajského státního zastupitelství v Ostravě napadený rozsudek **zrušuje** v celém rozsahu a za podmínek ustanovení § 259 odstavec 3, odstavec 4 trestního řádu se nově rozhoduje tak, že

obžalované

Šárka B., narozená xxx v xxx, bytem xxx,

Šárka F., narozená xxx v xxx, trvale bytem xxx,

se podle § 226 písmeno b) trestního řádu **zprošťují** obžaloby státního zástupce Krajského státního zastupitelství v Ostravě ze dne 30. 9. 2019, sp. zn. 3 KZV 30/2018, pro skutek spočívající v tom, že

dne 20. 2. 2018 v době od 07:05 hod. do 07:42 hod. na cele C 110 umístěné na specializovaném oddělení pro výkon trestu odsouzených s mentální retardací Věznice Karviná se sídlem Fryštátská č. 178, Karviná, jako zaměstnankyně zdravotního střediska Věznice Karviná ve funkci všeobecných sester, potom, co se na tuto celu v době kolem 07:05 hod. na výzvu dozorce oddělení výkonu trestu dostavily a seznámily se se zdravotním stavem odsouzeného Jindřicha M., nar. xxx, zjistily, že došlo k takovému vývoji jeho zdravotního stavu, který bezprostředně ohrožuje jeho život, kdy z tohoto důvodu vrchní všeobecná sestra Šárka B. v čase kolem 07:09 hod. vyžádala u operátora Věznice Karviná výjezd rychlé zdravotnické pomoci, přičemž si takto byly obě vědomy, že až do příjezdu rychlé zdravotnické pomoci jsou jako jediné na místě přítomné zdravotnické pracovnice povinny mu poskytovat první pomoc, kdy poté, co u Jindřicha M. navíc zjistily srdeční

zástavu a bezdeší, měla tato první pomoc spočívat alespoň ve formě základní kardiopulmonální resuscitace k této však bez relevantního důvodu nepřistoupily, kdy po několika málo stlačeních hrudníku jmenovaného s touto činností ustaly a místo poskytování první pomoci celu C l10 střídavě opouštěly a věnovaly se činnostem, které nijak nesměřovaly k uchování základních životních funkcí odsouzeného Jindřicha M., kdy takto jednaly v rozporu jednak s Metodickým listem ředitele odboru zdravotnické služby Generálního ředitelství vězeňské služby č. 1/2018 ze dne 11. 1. 2018, kterým se vydává ošetřovatelský standard č. 3 a jednak s Metodickým listem ředitele odboru zdravotnické služby č. 12/2008 ze dne 1. 11. 2008, a to i přesto, že obě byly k poskytování první pomoci včetně resuscitačních postupů zvlášť vyškoleny a byly si vědomy toho, že dle podle ust. § 49 odst. 1 písm. b) zákona č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách, jsou povinny poskytovat neprodleně odbornou první pomoc každému, jestliže by bez této pomoci byl ohrožen jeho život nebo vážně ohroženo zdraví a není-li taková pomoc včas dosažitelná obvyklým způsobem, kdy přivolaná posádka rychlé zdravotnické pomoci Karviná se na místo dostavila až v čase kolem 07:42 hod. přičemž ihned kardiopulmonální resuscitaci zahájila a tuto ukončila až v čase okolo 07:52 hodin, když dodatečně přivolaná lékařka rychlé lékařské pomoci Orlová konstatovala smrt Jindřicha M.,

tedy měly

osobě, která byla v nebezpečí smrti a jevila známky vážné poruchy zdraví, neposkytnout potřebnou pomoc, ač byly podle povahy svého zaměstnání povinny takovou pomoc poskytnout,

čímž měly spáchat

přečin neposkytnutí pomoci dle § 150 odstavec 2 trestního zákoníku,

neboť v žalobním návrhu označený skutek není trestným činem.

Odůvodnění:

1. Napadeným rozsudkem Okresního soudu v Karviné ze dne 27. 7. 2021, č. j. 1 T 50/2019 – 617, byly obžalované Šárka B. a Šárka F. podle § 226 písmeno a) trestního řádu (dále jen „tr. ř.“) zproštěny obžaloby pro výše popsaný skutek, kterým měly spáchat přečin neposkytnutí pomoci podle § 150 odstavec 2 trestního zákoníku, neboť nebylo prokázáno, že se stal skutek, pro nějž jsou obžalované stíhány.

2. Proti rozsudku soudu I. stupně podal v zákonné lhůtě odvolání státní zástupce Krajského státního zastupitelství v Ostravě (č. l. 624, 626 – 628), které zaměřil proti zprošťujícímu výroku v neprospěch obžalovaných. V odvolání uvedl, že nesouhlasí se zproštěním obžalovaných ve smyslu napadeného rozsudku, neboť nalézací soud se nevypořádal se všemi provedenými důkazy, tyto řádně nevyhodnotil a zcela nekriticky akceptoval obhajobu obžalovaných, aniž by zohlednil důkazy, které svědčí o tom, že obžalované v rozhodných bodech vypovídaly nelogicky a nepravdivě. Namítl, že nalézací soud neprovedl dokazování, kterým by ověřil obhajobu obžalovaných a vůbec nehodnotil některé podstatné důkazy a zjištění objektivní povahy, které svědčí o vině obžalovaných ve smyslu podané obžaloby. Dle odvolatele odůvodnění napadeného rozsudku je argumentačně nedostatečné, nekoresponduje s provedenými důkazy a fakticky činí rozsudek nepřezkoumatelným a nezákonným. Dále zdůrazňuje, že nalézací soud se v rámci rozhodování řádně nezabýval problematikou pokusu přečinu neposkytnutí pomoci ve smyslu § 21 odstavec 1 k § 150 odstavec 2 trestního zákoníku, který je možno dle odvolatele v jednání obžalovaných dovodit.

3. V odvolání státní zástupce rozvádí hodnotící závěry nalézacího soudu, dle kterých provedenými důkazy bylo potvrzeno, že obě obžalované Jindřicha M. vyšetřily a hodnotily jeho zdravotní stav, přičemž kardiopulmonální resuscitaci neprováděly. Stěžejní pro své rozhodnutí nalézací soud

považoval zjištění, že nebylo bezdůvodných pochybností prokázáno, že Jindřich M. v době příchodu sester na specializované oddělení byl na živu, byly u něho přítomni vitální funkce, projevoval známky života, tj. nebyl mrtev a zároveň byl v nebezpečí smrti, popřípadě jevil známky vážné poruchy zdraví. Stěžejní pro rozhodnutí o vině obžalovaných dále bylo stanovení doby úmrtí Jindřicha M., přičemž státní zástupce vyjádřil souhlas se závěrem nalézacího soudu, že znalecky nebylo možno stanovit přesnou dobu jeho úmrtí, když znalci uzavřeli, že je možno akceptovat dobu úmrtí v rozmezí od 06.15 – 07.45 hod., jak bylo stanoveno na místě stanovenou lékařkou MUDr. Hanou R. Státní zástupce též vyjádřil souhlas s nalézacím soudem, že klíčové pro dovození trestní odpovědnosti obžalovaných ve smyslu podané obžaloby a dovozované právní kvalifikace je zodpovězení otázky, zda v době jejich příchodu na celu C110 byl již Jindřich M. mrtev či nikoliv, přičemž pouze na základě svědeckých výpovědí nelze tuto otázku jednoznačně zodpovědět. Státní zástupce poukazuje, že v rámci dokazování však byly provedeny důkazy objektivní povahy a zjištěny takové skutkové okolnosti případu, které nasvědčují pro závěr o tom, že Jindřich M. nebyl ještě v době příchodu obžalovaných na jeho celu mrtev, respektive obžalované po příchodu na celu nehodnotily jeho stav jako úmrtí, nýbrž jako vážnou poruchu zdraví, která vyústil v zástavu dechu a oběhového systému. V takovém případě však byly povinny poskytnout M. první pomoc včetně kardiopulmonální resuscitaci.

4. Svá tvrzení a odvolací argumentaci státní zástupce opírá o záznam hovorů uskutečněných z vnitřního telekomunikačního zařízení věznice, tzv. hlásky, ve kterých se obě obžalované jednoznačně vyjadřují ve vztahu k situaci kolem M. tak, jak by tento byl ještě na živu a bylo potřeba jej převést do nemocnice. Nalézací soud však tento důkaz náležitě nevyhodnotil, pouze stroze prezentoval, že akceptuje obhajobu obžalovaných, že vědomě uváděly do hlásky nepravdivé skutečnosti, aniž by hodnotil věrohodnost a logičnost takovéhoto vyjádření, a to v kontextu toho, jaké úkony byly obžalovanými s M. prováděny na cele po jejich příchodu. V této souvislosti se poukazuje, že provedeným dokazováním bylo prokázáno, že Jindřich M. byl na cele očišťován a oblékán do čistého vězeňského oděvu, a to dokonce za aktivní účasti obžalovaných, což svědčí jednoznačně o tom, že bylo uvažováno o jeho převozu do nemocnice a taktéž to koresponduje s údaji prezentovanými obžalovanými v „hlásce“. Tato zjištění pak svědčí pro závěr, že v prvních minutách, kdy se k M. dostavily obžalované, nehodnotily jeho stav jako úmrtí, nýbrž jako vážný, životu ohrožující zdravotní stav vyžadující okamžitou lékařskou péči a převoz do nemocnice. V kontextu toho státní zástupce zdůrazňuje, že jakákoliv manipulace s mrtvým tělem před příchodem pracovníka OPAS, by jinak byla v rozporu s Metodickým listem ředitele odboru zdravotnické služby č. 1/2018, se kterým byly obžalované seznámeny. Jakkoliv i dle státního zástupce jinak možno dovodit, že M. s největší pravděpodobností umíral někdy před příchodem pracovníka oddělení prevence a stížnosti Tomáše C., jenž se dostavil na celu v čase 7.26 hod., tedy cca 21 minut po příchodu obžalovaných, nalézací soud vůbec k těmto zásadním zjištěním ve svém rozhodnutí nepřihlížel a nijak je nehodnotil.

5. Státní zástupce v rámci podaného odvolání podrobil rozboru i další tvrzení obžalovaných např., že ještě předtím, než se odebraly na celu za M., přes operačního p. O. iniciovaly přivolání rychlé zdravotní služby, což se v rámci dokazování nepotvrdilo. Dále, pokud jde o tvrzení obžalovaných, že M. v době, kdy se dostavily na celu, vykazoval známky jisté smrti (posmrtnou ztuhlost, posmrtné skvrny, zkalení očních rohovek a mydriázu), tyto nepopisují a nepotvrzují nejen svědci M. a D., nýbrž ani ošetřovatel B. a posádka přivolané rychlé záchranné služby. Pokud jde o posmrtné skvrny, nejsou popsány ani v záznamu o výjezdu RLP Orlová, kde je jinak popsán objektivní nález a anamnéza. Taktéž fotografie těla Jindřicha M. jsou v tomto směru neprůkazné i dle výpovědi znalkyně z oboru zdravotnictví, odvětví soudního lékařství. Pokud očistu M. těla obžalované měly provádět z důvodu, aby přivolaný lékař nebyl vystaven nečistotám, a pokusily se jej obléknout z důvodu, aby tam neležel obnažen, jak lze dovozovat z výpovědi obžalované F., pak takovýto postup byl zjevně v rozporu s výše uvedeným interním aktem, neboť v případě úmrtí je nutné, aby vše zůstalo ve stavu, v jakém bylo tělo nalezeno, tak aby bylo možno provést řádné

ohledání a fotodokumentaci. Státní zástupce k tomu zdůrazňuje, že vykazoval-li obžalovaný známky jisté smrti, bylo nadbytečné jej upravovat pro potřeby lékaře.

6. Za absurdní považuje státní zástupce vysvětlení obžalovaných, že zcela záměrně uvedly nepravdivé údaje v rámci hovorů realizovaných přes tzv. hlásku, a to z důvodu, aby neporušily pravidla GDPR a nesdělovaly informace ohledně zdravotního stavu pacienta, jakož i aby nerozrušily vězně na specializovaném oddělení, když jinak obžalované vypovídaly tak, že přítomným příslušníkům na chodbě na oddělení SORM údajně sdělovaly, že je M. mrtev. Stejně tak nutno nahlížet na tvrzení obžalovaných, že uváděly v hlásce nepravdu z důvodu, aby do věznice dorazil lékař a konstatoval smrt, neboť údajně měly zkrušenosti, že lékaři a záchranáři odmítali do věznice dojíždět. Žádný z provedených důkazů totiž nepotvrzuje jejich vyjádření, že by v minulosti byly problémy s příjezdem rychlé zdravotní pomoci do věznice. Navíc nebyl důvod urgovat skrze hlásku příjezd lékaře, pakliže by byl M. dávno mrtev. Stejně tak nebylo potvrzeno tvrzení obžalovaných, že následně na žádost OPAS sepsaly záznam o předmětné události, v němž záměrně uváděly nepravdu ohledně poskytování první pomoci Jindřichu M. a okolnostech jeho úmrtí, a to z kolegiality ve vztahu k příslušníkům vězeňské služby, aby tito neměli problémy. Dokazování k možnému ovlivňování obžalovaných ze strany příslušníků VS ČR ani nebylo provedeno. Státní zástupce namítl, že pokud nalézací soud dospěl k závěru, že vyjádření obžalovaných k věci považuje za věrohodné či je nelze vyvrátit, pak v tomto směru neprovedl dostatečné dokazování, které by prezentované stanovisko obžalovaných podpořilo. Naopak dle odvolatele provedené důkazy svědčí o tom, že obžalované nehovoří pravdu, pokud jde o zdravotní stav Jindřicha M. v době jejich příchodu na celu.

7. Státní zástupce v odvolání dále namítá, že nalézací soud tendenčně a neobjektivně hodnotil výpovědi svědků M. a D. Je pochopitelné, že jejich výpovědi nekorespondují s výpověďmi obžalovaných, které se mohou hájit způsobem, jakým uznají za vhodné a mají zájem na tom, aby prosadily své tvrzení o stavu Jindřicha M. v době jejich příchodu na celu. Dle státního zástupce však nelze souhlasit se závěrem nalézacího soudu, že výpovědi těchto svědků nekorespondují s dalšími provedenými důkazy, kdy nalézací soud v tomto směru zmiňuje pouze výpovědi svědků Reného B. a Jaromíra L., jiné důkazy neuvádí a tyto ani neexistují. Pokud jde o svědka L., zdůrazňuje se, že nebyl na cele v době, kdy se Jindřich M. měl snažit navázat kontakt se svědkem J., svědek B. byl v kontaktu s M. až v době, kdy byly na cele i obžalované a není zřejmé, v čem se jeho popis stavu M. v této konkrétní fázi vytýkaného skutku podle názoru soudu nalézacího odlišují od toho, jak jeho stav popisovali svědci M. a D., když i tito již v této fázi u M. nepopisují žádné prokazatelné vitální projevy. Jediný rozpor ve výpovědích svědků M. a D. je v popisu polohy Jindřicha M. v době, kdy měl svědek M. vstoupit na celu, což státní zástupce považuje za pochopitelné vzhledem k značnému časovému odstupu jejich výpovědí od událostí, kdy navíc byly v blízkosti cely v době, kdy bylo s Jindřichem M. různě manipulováno. Nadto dle státního zástupce, pokud by svědci M. a D. zjistili, že je M. mrtev, respektive bez známek života, pak objektivně neměli důvod, aby jeho úmrtí nenahlásili a nebyl spuštěn protokol stanovený pro případ úmrtí vězně na cele. Nastiňuje-li nalézací soud úvahu, že tito svědci mohli zkreslit výpověď, neboť sami neposkytli poškozenému pomoc, pak je akcentováno, že tito provedli úkony směřující k přivolání odborné zdravotnické pomoci.

8. Nicméně i státní zástupce připouští, že výpovědí svědků M. a D. nemohou být dostačujícím podkladem pro závěr, že Jindřich M. v době příchodu sester na celu vykazoval vitální projevy, neboť tito svědci, pokud popisovali stav M. v době po příchodu obžalovaných na celu, neuvedli nic, co by svědčilo pro jakoukoliv vitální aktivitu.

9. V rámci podaného odvolání státní zástupce shrnuje, že skutečně nelze exaktně stanovit dobu, kdy Jindřich M. zemřel a nelze pak zcela vyloučit, že zemřel v mezidobí, kdy M. s D. zjistili, že situace je vážná a byli na místo povolány obžalované, do jejich příchodu na celu. Za tohoto stavu věci měl nalézací soud vycházet ze skutkových zjištění vyplývajících z provedeného dokazování, kterým bylo prokázáno, že M. v době příchodu obžalovaných nevykazoval známky jisté smrti, jak

prezentovaly obžalované a naopak bylo prokázáno, že obžalované se prokazatelně v prvních minutách po svém příchodu na celu chovaly tak, jako by M. ještě nebyl mrtev, z čehož lze dovodit skutkový závěr, že minimálně nebyly srozuměny s tím, že je Jindřich M. již mrtev. V takovém případě při následném zjištění asystolie a bez-deší, měly konat a byly povinny mu poskytnout první pomoc, či se alespoň o to pokusit, neboť objektivně neměly informace k učinění závěru, že není důvod k provedení resuscitace. Pokud tak neučinily, ačkoliv jako školené zdravotní sestry poskytnout odbornou první pomoc měly a mohly, pak jejich jednání mělo být hodnoceno alespoň jako pokus přečinu neposkytnutí pomoci dle § 21 odstavec 1 k § 150 odstavec 2 trestního zákoníku, neboť by jim v takovém případě svědčil nepřímý úmysl ve smyslu § 15 odstavec 1 písmeno b) trestního zákoníku, když vědomě neposkytly první pomoc bez relevantního důvodu, ač byly srozuměny s tím, že M. byl v té době zjevně ve stavu, který svědčil o závažné poruše zdraví, u které byla indikace k zahájení resuscitace, kterou následně bez okolku prováděla první posádka RZP. Státní zástupce vytýká nalézacímu soudu, že se těmito skutkovými zjištěnými a příslušnou úpravou právní kvalifikace prakticky nezabýval, když jen lakonicky a zcela nepřesvědčivě uvedl, že u obžalovaných nebyl prokázán úmysl neposkytnout pomoc a tedy se nemohlo jednat ani o pokus vytýkané trestné činnosti.

10. V neposlední řadě pak státní zástupce namítl, že pokud sám nalézací soud připustil, že byl žalovaný skutek, alespoň v části týkající se jednání obžalovaných na cele C 110 prokázán, pak nemělo být postupováno podle § 226 písmeno a) tr. ř., když nelze tvrdit, že se nestal skutek.

11. Ze všech shora uvedených důvodů státní zástupce navrhl, aby odvolací soud napadený rozsudek soudu I. stupně podle § 258 odstavec 1 písmeno b), c), d) tr. ř. zrušil a věc vrátil okresnímu soudu k novému projednání a rozhodnutí, s tím, aby okresní soud doplnil dokazování stran ověření tvrzení obžalovaných, že byly vystaveny určitému nátlaku, aby o úmrtí Jindřicha M. neuváděly ve svým písemných vyjádření pro oddělení prevence a stížnosti Věznice Karviná pravdu, dále zda před datem 20. 2. 2018 byly ve věznici zkušenosti s odmítáním výjezdu rychlé lékařské pomoci, a poté opět komplexně vyhodnotil provedené důkazy a kriticky v kontextu všech provedených důkazů vyhodnotil výpovědi obžalovaných a zabýval se problematikou změny právní kvalifikace protiprávního jednání obžalovaných ve smyslu pokusu přečinu neposkytnutí pomoci dle § 21 odstavec 1 k § 150 odstavec 2 trestního zákoníku.

12. K podanému odvolání státního zástupce se vyjádřil prostřednictvím svého obhájce obě obžalované. V rámci učiněného vyjádření obhájce zopakoval hodnocení provedených důkazů, jak již učinil v řízení před soudem I. stupně a zdůraznil, že okresní soud provedl rozsáhlé dokazování zcela dostačující pro posouzení předmětné trestní věci, na jehož základě učinil správné rozhodnutí, které zcela odpovídá zjištěné důkazní situaci. Obžalované nesdílí názor státního zástupce, že by byl napadený rozsudek nezákonný a nepřezkoumatelný, když nalézací soud popsal jednotlivé důkazy, které ve věci provedl a tyto rovněž řádně vyhodnotil, přičemž rozhodnutí nalézacího soudu není v rozporu s provedenými důkazy. Obžalované proto navrhují, aby odvolání státního zástupce bylo jako nedůvodné zamítnuto.

13. Věc byla předložena Krajskému soudu v Ostravě jako soudu odvolacímu podle § 252 tr. ř. Z obsahu spisovaného materiálu bylo zjištěno, že odvolání bylo podáno oprávněnou osobou podle § 246 odstavec 1 písmeno a) tr. ř., v zákonné lhůtě podle § 248 odstavec 1 tr. ř. a svým obsahem splňuje i náležitosti dané ustanovením § 249 odstavec 1 tr. ř. Nebyl tak důvod pro jeho zamítnutí podle § 253 odstavec 1 tr. ř. nebo odmítnutí podle § 253 odstavec 3 tr. ř.

14. Z podnětu podaného odvolání krajský soud přezkoumal podle § 254 odstavec 1 tr. ř. zákonnost a odůvodněnost těch výroků rozsudku, proti nimž bylo podáno odvolání, a to z hlediska vytýkaných vad, jakož i správnost postupu řízení napadenému rozsudku předcházející, a po projednání věci ve veřejném zasedání dospěl k závěru, že odvolání státního zástupce je částečně důvodné.

15. Přezkoumáním nápadného rozsudku odvolací soud zjistil, že ohledně jednání vytýkanému obžalovaným v podané obžalobě jsou skutková zjištění soudu I. stupně do jisté míry nejasná, kdy

tento se nevypořádal se všemi okolnostmi významnými pro rozhodnutí. Zásadní vadou rozsudku je to, že okresní soud aplikoval v rámci zprošťujícího výroku nesprávné ustanovení § 226 písmeno a) tr. ř., na místo § 226 písmeno b) tr. ř. Tato skutečnost krajský soud vedla ke zrušení napadeného rozsudku podle § 258 odstavec 1 písmeno b) tr. ř. z podnětu odvolání státního zástupce, přičemž sám rozhodl rozsudkem o zproštění obžalovaných Šárky B. a Šárky F. od podané obžaloby podle § 226 písmeno b) tr. ř., když nové rozhodnutí mohl učinit na podkladě skutkového stavu, který byl nalézacím soudem dokazováním provedeným v rámci hlavního líčení jinak správně zjištěn a má oporu v provedených důkazech.

16. Okresní soud provedl ve věci dokazování v dostatečném rozsahu a obsah provedených důkazů náležitě shrnul v rámci odůvodnění napadeného rozsudku pod body 2. – 21. Hodnocením důkazů se pak zabýval na str. 10 – 13 pod body 26. – 31. odůvodnění rozsudku. Dovodil, že je na místě obžalované Šárku B. a Šárku F. od obžaloby zprostit. V této souvislosti uvedl, že provedenými důkazy bylo prokázáno, že obě obžalované byly zaměstnané na pozici všeobecných sester a zdravotního střediska Věznice Karviná a byly tedy povinny osobě, která byla v nebezpečí smrti nebo jevila známky vážné poruchy zdraví nebo jiného vážného onemocnění, poskytnout potřebnou pomoc včetně kardiopulmonální resuscitace. Dále vyhodnocením provedených důkazů uzavřel, že bylo prokázáno, že obžalované Jindřicha M. po přivolání na celu dne 20. 2. 2018 v 07:05 hod. prohlédly, vyšetřily, vyhodnotily jeho zdravotní stav, přičemž k poskytnutí první pomoci ve formě kardiopulmonální resuscitace nepřistoupily, když dle jejich zjištění a užité obhajoby Jindřich M. v této době již nejevil známky života, naopak zaznamenaly jisté známky smrti – ztuhlost horních a dolních končetin, lícních kostí, žvýkacích svalů, mydriázu (rozšíření zornic). Jelikož lékař nebyl v této době ve věznici přítomen, provedly výzvu k přivolání RZP a lékaře.

17. Nalézací soud správně konstatoval, že tato obhajoba a tvrzení obžalovaných nebyla provedenými důkazy vyvrácena, naopak významná část důkazů provedených v rámci hlavního líčení ji podporují nebo přinejmenším zpochybňují, že vězeň Jindřich M. v době přivolání a dostavení se obžalovaných na celu ještě žil. Odvolací soud se s hodnocením důkazní situace provedeným soudem I. stupně ztotožnil a pro stručnost odkazuje na toto hodnocení obsažené v odůvodnění napadeného rozsudku pod body 28. – 30., když by se jednalo o opakování téhož.

18. Stručně lze shrnout, že závěr nalézacího soudu, že nebylo bez důvodných pochybností prokázáno, že Jindřich M. v době příchodu obžalovaných na celu byl naživu, byly u něj přítomny vitální funkce, jevil známky života, tedy nebyl mrtev, má oporu a lze jej dovozovat z následujících důkazů a zjištění z nich plynoucích. Předně jsou zde výpovědi obžalovaných Šárky B. a Šárky F., které vyšetřily M. a zjistily, že nedýchá, je bez srdeční akce a jeví jisté známky smrti, jak tyto byly zmíněny shora, na základě čehož učinily závěr, že je mrtev. Svědkyně Jana Š., vychovatelka, mimo jiné uvedla, že když byla vyzvána, aby zavolala na zdravotní oddělení, bylo jí dozorcem řečeno, že M. nereaguje, nelze ho vzbudit. Svědek Jaromír L. – odsouzený, jenž roznášel stravu a vstoupil do cely za zemřelým M. v 06:56 hod., uvedl, že jmenovaný ležel na posteli a vůbec nereagoval, na cele byl v té době již strašný smrad a nepořádek. Další odsouzený René B., jenž jako pečovatel byl přivolán na celu dozorcem v 07:08 hod., aby ji uklidil a pomohl zdravotním sestrám, uvedl, že M. ležel na posteli, všude byly výkaly, měl sice otevřené oči, ale nemrkal, nereagoval a byl zcela pasivní. Tedy ani tento svědek nezaregistroval a nepopsal žádné známky života u Jindřicha M., přestože pomáhal obžalovaným jej umývat a přiodít. Svědek Roman K., vrchní inspektor strážní služby, vypověděl, že při sčítací prověrce v 06:23 hod. ještě M. reagoval, měl snad zvednout ruku a pootočit se v jeho směru. Když se dostavil opět na celu v 07:17 hod., kdy tam již byly přítomné obě obžalované, M. se vůbec nehýbal a nereagoval. Na cele byly zvratky, výkaly, silný zápach. Nevyloučil, že mu mohlo být obžalovanými řečeno, že M. je mrtev. Další ze svědků Tomáš C., služebně zařazený na oddělení prevence a stížnosti Věznice Karviná, potvrdil, že se dostavil na celu po přivolání v 07:26 hod., přičemž obžalovanou Šárkou B. mu bylo ihned sděleno, že M. je mrtev, takto sám jeho stav rovněž vnímal, proto začal provádět fotodokumentaci místa, která je doložena ve spisu. Nutno zdůraznit, že dříve již byla přivolána RZP, kdy záchranáři se dostavili na

místo až následně v 07:42 hod., začali sice provádět resuscitaci, avšak z výpovědi členů posádky RZP plyne, že dotyčný muž už v té době nejevil známky života, což koresponduje i z výpovědi přivolané lékařky RZP MUDr. Hany R., která posléze stanovila dobu smrti M. v rozpětí od 06:15 do 07:45 hod., tedy do doby jejího příchodu na místo, když bližší vyšetření zemřelého, které by umožňovalo přesněji určit čas úmrtí, neprováděla.

19. Dále nalézací soud správně akcentoval i poznatky plynoucí z fotodokumentací pořízených s časovým odstupem zprvu 07:27 hod. svědkem C. a následně v 09:45 hod. přivolanou Policii ČR, z nichž je zřejmé, že pozice zemřelého M. se měnila. Poprvé byl zachycen ležící na posteli, následně na zemi, avšak v obou případech má zemřelý shodně pokrčenou levou dolní končetinu a v podstatě tělo zemřelého je stále i přes manipulaci ve stejné poloze. Dle znalkyně z oboru zdravotnictví, odvětví soudního lékařský MUDr. Margity Smatanové, PhD. a její výpověď u hlavního líčení, setrvalé pokrčení levé dolní končetiny je vysvětlitelné právě posmrtnou ztuhlostí, k níž dochází v širším rozpětí 2 – 8 hodin po nástupu smrti, což opět podporuje obhajobou obžalovaných, že v době jejich příchodu na celu již byl Jindřich M. mrtev. Nalézací soud rovněž správně akcentoval i ty pasáže znaleckého posudku, v nichž se uvádí, že z lékařského hlediska při zohlednění zdravotního stavu zemřelého M. a jeho zjevné kachektizace lze resuscitaci takové osoby ve vztahu k ní samotné označit za diskutabilní až neetickou, když ze soudně lékařského hlediska nebyl jmenovaný zachranitelný. Nadto odvolací soud zdůrazňuje, že i znalci ve svých závěrech konstatovali, že nastala situace na cele co do samotného rozhodování a zahájení či nezahájení resuscitace ze soudně lékařského hlediska byla obtížná, nejednoznačná, zatížená nadstandardně neobvyklou hygienickou překážkou (miserere) v souběhu s nutnou koordinací řady dalších úkonů spojených s nastalou situací.

20. Pokud jde o odvolací námitky státního zástupce lze sice připustit, že existuje jistá nelogičnost mezi obžalovanými tvrzenou smrtí M. v době jejich příchodu na celu a jejich následnými sděleními přes tzv. hlásku, které však obžalované svým způsobem vysvětlily, tyto navíc mohly být vyvolané i shora popisovanou poměrně složitou situaci na místě zásahu obžalovaných, zejména však s ohledem na objektivní existující důkazy, na něž bylo shora poukazováno, ani dle odvolacího soudu nemohou a nemají vliv na učiněný závěr, že tvrzení obžalovaných ohledně smrti M. v době, kdy jej prohlížely, nebylo vyvráceno.

21. Stejně tak odvolací soud nesdílí výhrady státního zástupce ohledně značné tendenčnosti a neobjektivitě nalézacího soudu při hodnocení vypovědí svědků Jakuba M. a Pavla D., inspektoru strážný služby Věznice Karviná, kteří byli kritického dne činí na specializovaném oddělení pro výkon trestu odsouzených s mentální retardací, do jejichž služebních povinností spadalo provádění kontrol mimo jiné i cely, na niž byl umístěn zemřelý Jindřich M. Naopak odvolací soud má za to, že argumentace nalézacího soudu uvedená pod bodem 30. napadeného rozsudku, na základě niž dovodil, že důkazní hodnota výpovědi zmíněných svědků, kteří rovněž měli povinnost poskytnout a zajistit potřebnou pomoc vězňům, včetně případné resuscitace, je podstatným způsobem oslabena a existují u nich objektivně i důvody pro účelové zkreslení událostí, jichž byli svědky, má své opodstatnění.

22. Soud I. stupně správně konstatoval, že se provedeným dokazováním nepodařilo jednoznačně a bez důvodných pochybností stanovit přesnou dobu úmrtí Jindřicha M., přičemž pokud jeho smrt nastala před příchodem obžalovaných na celu, jak tyto na svou obhajobu tvrdí, což je podporováno i dalšími rozvedenými důkazy, nebylo již v jejich možnostech poskytnout jmenovanému pomoc k záchraně života. Za dané důkazní situace nelze proto přičítat obžalovaným k tíži, že nepřistoupily ke kardiopulmonální resuscitaci a neposkytly tak Jindřichu M. potřebnou pomoc.

23. Na základě učiněných zjištění nalézací soud uzavřel, že nebylo prokázáno, že se stalo to, co tvoří podstatu žalovaného skutku, tedy že obžalované osobě, která v době jejich příchodu na specializované oddělení vykazovala základní životní funkce, tedy žila, a zároveň byla v nebezpečí smrti, popřípadě vážné poruchy zdraví, neposkytly potřebnou pomoc. Vycházel přitom ze zjištění,

že nebyla vyvrácena obhajoba obžalovaných, že Jindřich M. v době, kdy ho obžalované vyšetřovaly a prohlížely, již byl mrtev, pročež absentuje trestně právní následek v podobě ohrožení zdraví neposkytnutím pomoci i úmysl obžalovaných pomoc neposkytnout. Toto zjištění nalézací soud vedlo ke zproštění obžalovaných od obžaloby podle § 226 písmeno a) tr. ř., tedy že nebylo prokázáno, že se stal skutek, pro nějž jsou obžalované stíhány. S tímto závěrem nalézacího soudu však nelze co důvodů zproštění souhlasit, byť jinak odvolací soud sdílí názor soudu nalézacího, že jsou zde naplněny předpoklady pro zproštění obžalovaných Šárky B. a Šárky F. od obžaloby státního zástupce Krajského státního zastupitelství v Ostravě ze dne 30. 9. 2019, č. j. 3 KZV 30/2018 – 85.

24. V souvislosti s procesním postupem podle § 226 tr. ř. (zproštění obžalovaného obžaloby) odvolací soud připomíná, že důvody zproštění jsou pod písmeno a) až e) seřazeny od důvodu pro obžalovaného nejvýhodnějšího po důvod nejméně výhodný (viz R 37/1989 – III.). Důvod pro zproštění obžaloby podle § 226 písmeno a) tr. ř. se uplatní, když soud po vyčerpání všech dosažitelných důkazů opatřených a provedených za součinnosti stran a na základě výsledku provedeného dokazování nemůže spolehlivě uzavřít, že se vůbec stal skutek uvedený v žalobním návrhu, který je předmětem rozhodování v hlavním líčení, tedy že se neuskutečnilo to, co se uvádí v popisu skutku. Zproštění je zde na místě jak v případě, pokud se prokáže, že se skutek nestal, pak i v případě, jestliže po úplném a správně provedeném dokazování (§ 2 odstavec 5 tr. ř.) a po všestranném zhodnocení všech dostupných důkazů (§ 2 odstavec 6 tr. ř.) zůstanou důvodné pochybnosti o tom, zda se skutek opravdu stal (srovnej R 22/1968 - II.). Pokud jde o důvod zproštění obžaloby dle § 226 písmeno b) tr. ř., v tomto případě se skutkový děj, který tvoří základ obžaloby sice skutečně alespoň z podstatné části udal, protože došlo k tomu, v čemž obžaloba spatřovala jednání a následek, tj. byla prokázána podstata skutku, o němž je soud povinen a oprávněn rozhodovat podle § 220 odstavec 1 tr. ř. (srovnej R 37/1989 – II.), ale prokázaný skutek, pro nějž je obžalovaný stíhán, nenaplňuje všechny objektivní i subjektivní znaky žádné skutkové podstaty trestného činu.

25. Krajský soud v Ostravě ve shodě s odvolatelem po přezkoumání spisovného materiálu a provedeného dokazování, které proběhlo před nalézacím soudem, dospěl k závěru, že důvod zproštění aplikovaný okresním soudem (§ 226 písmeno a) tr. ř.) nemůže obstát. Bylo totiž prokázáno, že podstata žalovaného skutku se stala, když obžalované jako zdravotní sestry se dostavily dne 20. 2. 2018 v 07:05 hod. na celu C 110, poté se seznámily se zdravotním stavem zemřelého Jindřicha M., vyšetřily ho, zda jeví známky života a následně mu neposkytly první pomoc ve formě kardiopulmonální resuscitace, když dle jejich zjištění nejevil již známky života, naopak zaznamenaly jisté známky smrti, tedy dle jejich závěru Jindřich M. byl v té době již mrtev. Podstata skutku z hlediska § 220 odstavec 1 tr. ř. totiž spočívá v účasti obžalovaného na určité události popsané v žalobním návrhu, k němuž v posuzovaném případě ze strany obžalovaných Šárky B. a Šárky F. došlo. Zároveň však prokázané jednání obžalovaných nenaplňuje zákonné znaky trestného činu kladeného jim za vinu, ani jiného trestného činu či přestupku. Jelikož nebylo vyvráceno tvrzení obžalovaných, že Jindřich M. již byl v době jejich intervence mrtev a tedy jejich jednání nebylo vedeno úmyslem mu neposkytnout pomoc, tento úmysl u nich nebyl ani prokázán, nalézací soud správně uzavřel, že jejich jednání nemůže být kvalifikováno ani jako pokus přečinu neposkytnutí pomoci podle § 150 odstavec 2 trestního zákoníku, jak se mimo jiné domáhal státní zástupce v podaném odvolání.

26. Vzhledem k výše uvedeným zjištěním odvolací soud z podnětu odvolání státního zástupce napadený rozsudek zrušil v celém rozsahu podle § 258 odstavec 1 písmeno b) tr. ř. a podle § 259 odstavec 3, odstavec 4 tr. ř. nově rozhodl tak, že podle § 226 písmeno b) tr. ř. obžalované Šárku B. a Šárku F. zprostil podané obžaloby, neboť v žalobním návrhu označený skutek není trestným činem.

27.

Poučení:

I. Proti tomuto rozhodnutí není další řádný opravný prostředek přípustný.

II. Proti tomuto rozhodnutí je přípustné dovolání, které lze podat ve lhůtě dvou měsíců od doručení tohoto rozhodnutí prostřednictvím soudu I. stupně.

Dovolání mohou podat:

a) nejvyšší státní zástupce pro nesprávnost kteréhokoli výroku rozhodnutí soudu, ve prospěch i neprospěch obviněného

b) obviněný pro nesprávnost výroku rozhodnutí soudu, který se ho bezprostředně dotýká.

Obviněný může podat dovolání pouze prostřednictvím obhájce. Podání obviněného, které nebylo učiněno prostřednictvím obhájce, se nepovažuje za dovolání, byť bylo takto označeno.

Příslušný k rozhodnutí o podaném dovolání je Nejvyšší soud České republiky v Brně.

V dovolání musí být uvedeno, proti kterému rozhodnutí směřuje, který výrok, v jakém rozsahu a z jakých důvodů napadá a čeho se dovolatel domáhá, včetně konkrétního návrhu na rozhodnutí dovolacího soudu s odkazem na zákonné ustanovení § 265b odstavec 1 písmeno a) - l) tr. ř. nebo 265b odstavec 2 tr. ř., o které se dovolání opírá.

Rozsah, v němž je rozhodnutí dovoláním napadáno a důvody dovolání lze měnit jen po dobu trvání lhůty k podání dovolání.

Ostrava 22. listopadu 2021

JUDr. Renata Gilová v. r.
předsedkyně senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje Petra Widtmannová